

Sociological Imagination and Sport: A Review of Concepts and Research Opportunities

Rasool Norozui Seyed Hossini

Department of Sports Sciences, Faculty of Humanities, Tarbiat Modares University, Tehran, Iran.

Received: 2023/06/23

Accepted: 2023/07/17

Review Article

Abstract

Objective: This research aims to provide an overview of the relationship between sociological imagination and sport, explicitly highlighting key concepts and identifying research opportunities in this dynamic field. Sociological imagination is defined as the cognitive capacity to comprehend the interconnections between personal experiences and broader social structures. Its application enables a comprehensive analysis of sports by considering the social, cultural, economic, and political factors that shape various aspects of sporting practices, experiences, and outcomes.

Methodology: A comprehensive literature review was conducted using academic databases, focusing on relevant keywords and selecting studies published in peer-reviewed journals, books, and conference proceedings from 1960 to the present. The selected articles underwent data extraction and analysis, organizing key concepts, theories, and empirical findings thematically. The findings were synthesized using a narrative review approach, allowing for the integration of diverse perspectives and theoretical frameworks. The integration of findings involved critically examining the literature to identify overarching themes, gaps, controversies, and emerging trends. The interpretation and discussion of the synthesized findings provided a comprehensive overview of the role of sociological imagination in understanding various dimensions of sport, including its implications for sports policies, practices, and social change.

Results: Findings revealed that sociological imagination can be effectively applied to analyze the processes of socialization and identity formation in sports. It underscores the significant role of sports in shaping individuals' social skills, values, and identities. Furthermore, the influence of sports experiences on individuals' beliefs, attitudes, and behaviors is highlighted, emphasizing the substantial impact of sports on forming identities and values. Moreover, the paper emphasizes the importance of considering social factors when analyzing sports. It investigates social inequalities within the sporting realm, mainly focusing on disparities in opportunities and resources. The examination of race, gender, and social class in sports participation demonstrates how these intersecting social categories influence individuals' access to sports and their prospects of achieving success. Furthermore, the study emphasizes the significance of sports as a platform for social change and resistance. It explores the role of activism and protests within the sporting world, illustrating how athletes utilize their platforms to challenge discrimination and advocate for social justice. Notably, the article provides concrete examples of social change facilitated through sports, demonstrating how sports can serve as a potent tool for raising awareness, challenging social norms, and promoting inclusivity and equity.

Conclusion: This research paper emphasizes the significance of applying sociological imagination to sports analysis. This approach provides a comprehensive understanding of the social dynamics within sports, encompassing crucial aspects such as socialization processes, identity formation, social inequalities, and the potential for social change. The findings underscore the importance of considering social factors in sports analysis and recognizing the role of sports in shaping individuals' social skills, values, and identities. Moreover, this study identifies several areas that warrant further research. Exploring sports, considering the overlapping influences of race, gender, social class, and other social categories, offers a promising way for deeper analysis.

Additionally, examining the role of technology and digital media in sports and the impact of sports on globalization, health inequalities, sports governance, and policy, and considering sports as a platform for social change and resistance present fertile ground for future investigations. By embracing sociological imagination, researchers can contribute to a more profound understanding of sports as a complex social phenomenon. Furthermore, it enables the identification and examination of social issues and power dynamics within sporting environments, paving the way for creating more inclusive, equitable, and socially conscious practices within the realm of sports.

Keywords: Sociological imagination, intersectionality, gender, social change, social identity

بینش جامعه‌شناختی و ورزش: مروری بر مفاهیم و فرصت‌های پژوهشی

رسول نوروزی سید حسینی

گروه علوم ورزشی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران.

مقاله مروری

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۰۴/۰۲

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۰۴/۲۶

چکیده

هدف: این تحقیق به بررسی مفهوم بینش جامعه‌شناختی و ارتباط آن با حوزه ورزش می‌پردازد. **روش‌شناسی:** با به کارگیری یک مرور روایتی، مفهوم تخیل جامعه‌شناختی و رابطه آن با ورزش مورد بررسی قرار گرفت. این رویکرد روش‌شناختی اتخاذ شده برای جمع‌آوری ادبیات مرتبط و تجزیه و تحلیل تحقیقات موجود را برای ارائه درک جامعی از موضوع نشان می‌دهد. برای اطمینان از بررسی جامع و کل‌نگر، جستجوی کاملی از پایگاه‌های اطلاعاتی دانشگاهی، مانند Google Scholar، JSTOR، و PubMed انجام شد. مطالب و مقالات انتخاب شده تحت فرآیند خواندن و استخراج داده‌های دقیق قرار گرفتند. مفاهیم کلیدی، نظریه‌ها، یافته‌های تجربی و رویکردهای روش‌شناختی شناسایی و ثبت شد. این داده‌ها به صورت موضوعی سازمان‌دهی شدند تا الگوها، مضامین مشترک و تغییرات در ادبیات را نشان دهند. ترکیب یافته‌ها با استفاده از رویکرد مرور روایتی انجام شد که امکان ادغام دیدگاه‌های متنوع و چارچوب‌های نظری را فراهم می‌کرد.

یافته‌ها: بر اساس چارچوب تحلیلی طراحی شده، رابطه بین بینش جامعه‌شناختی و ورزش در سه مفهوم مورد شناسایی قرار گرفتند که عبارتند از: (۱) جامعه‌پذیری و شکل‌گیری هویت در ورزش؛ (۲) نابرابری و قشربندی اجتماعی در ورزش و (۳) ورزش به عنوان بستری برای تغییر و مقاومت اجتماعی. علاوه بر این، یافته‌ها نشان داد با به کارگیری بینش جامعه‌شناختی در ورزش، می‌توانیم بینشی در مورد پیامدهای اجتماعی فعالیت‌های ورزشی، شکل‌گیری هویت‌های ورزشی، تداوم نابرابری‌ها در ورزش، نقش رسانه‌ها و تجاری‌سازی ورزش و پتانسیل تغییر و مقاومت اجتماعی در ورزش و از طریق آن به دست آوریم.

نتیجه‌گیری: بینش جامعه‌شناختی و مؤلفه‌های کلیدی آن و کاربردش در تحلیل‌های حوزه ورزش موضوعیت و اهمیت بسیاری دارد. علاوه بر این، پتانسیل‌های پژوهشی زیادی برای پژوهشگران در این زمینه وجود دارد. مفاهیمی نظیر اینترسکشالیته در ورزش، نقش فناوری و رسانه‌های دیجیتال، ورزش و جهانی‌شدن، ورزش و نابرابری‌های سلامت، حاکمیت و سیاست ورزشی، حوزه‌های جذابی برای پژوهش‌های آتی محققان در حوزه علوم اجتماعی ورزشی‌اند.

واژه‌های کلیدی: بینش جامعه‌شناختی، اینترسکشالیته، جنسیت، تغییر اجتماعی، هویت اجتماعی

مقدمه

بینش جامعه‌شناختی^۱ را می‌توان توانایی درک و تحلیل رابطه بین تجربیات شخصی و ساختارها و فرآیندهای اجتماعی گسترده‌تر تعریف کرد (Mills, 2000). این مفهوم که توسط جامعه‌شناس سی‌رایت میلز^۲ (۱۹۵۹) ابداع شده است، افراد را تشویق می‌کند تا فراتر از شرایط فردی خود رفته و مشخص کنند که چگونه نیروهای اجتماعی بزرگ‌تر، زندگی آن‌ها و دیگران را شکل می‌دهند (Fuller, 2006). به‌طور کلی بینش جامعه‌شناختی، به توانایی درک و فهم ارتباط بین تجربیات شخصی و نیروهای اجتماعی گسترده‌تر اشاره دارد (Burrows & Beer, 2013). این مفهوم، شامل بررسی تأثیر متقابل بین بیوگرافی فردی (تجارب شخصی، افکار و اعمال) و تاریخ اجتماعی (ساختارهای اجتماعی گسترده‌تر، نهادها و زمینه تاریخی) است (Jamieson & Smith, 2016). مؤلفه‌های کلیدی بینش جامعه‌شناختی عبارتند از: الف) مشکلات شخصی و مسائل عمومی، بینش جامعه‌شناختی ما را ترغیب می‌کند که تشخیص دهیم مشکلات شخصی^۳، مانند مبارزات یا چالش‌های فردی، اغلب ریشه در مسائل عمومی^۴ و اجتماعی بزرگ‌تر و مشکلات ساختاری دارند. با زمینه‌مندسازی^۵ تجربیات شخصی در زمینه‌های اجتماعی گسترده‌تر، می‌توانیم تشخیص دهیم که مشکلات شخصی، چگونه مسائل عمومی بزرگ‌تری را منعکس می‌کنند (Mills, 2000؛ ب) زمینه تاریخی و فرهنگی، بینش جامعه‌شناختی بر تأثیر عوامل تاریخی و فرهنگی بر افراد و جامعه تأکید دارد. درک مسیرهای تاریخی و ارزش‌های فرهنگی به ما امکان می‌دهد بفهمیم که فعالیت‌های ورزشی چگونه شکل می‌گیرند و معانی و اهمیتی که به آن‌ها در یک جامعه داده می‌شود، چیست (Coakley & Pike, 2014; Harris, 2006؛ ج) ساختارها و نهادهای اجتماعی، بینش جامعه‌شناختی تأثیر ساختارها، نهادها و سیستم‌های اجتماعی را بر زندگی و تجربیات افراد تأیید می‌کند. در زمینه ورزش، این ساختارها شامل نهادهای حاکمیتی، ترتیبات اقتصادی، سلسله‌مراتب جنسیتی و نژادی و دسته‌بندی‌های طبقاتی می‌شود (Jamieson & Smith, 2016). آن‌ها قوانین، هنجارها و فرصت‌ها را در دنیای ورزش شکل می‌دهند. میلز (۱۹۵۹) معتقد است آنچه امروز به آن نیاز بسیار داریم، آمار و اطلاعات پراکنده نیست؛ بلکه بینش جامعه‌شناختی است که به کمک آن می‌توان تأثیر رویدادهای مهم را در زندگی خصوصی و اجتماعی خود و دیگران درک کرد (Evans & Foster, 2019). به نظر میلز، نخستین بینش جامعه‌شناختی این است که فرد درمی‌یابد فقط زمانی می‌تواند تجربه‌های شخصی خود را بفهمد که در متن عصر خود قرار گیرد. فردی که بینش جامعه‌شناسانه دارد، می‌تواند تأثیر رویدادهای تاریخی را در زندگی خصوصی درک کند. بدین ترتیب فرد به جای گرفتاری‌های خصوصی، به مسائل اساسی توجه می‌کند و مقابله با مسائل عمومی، جایگزین بی‌اعتنایی و دل‌مردگی عمومی می‌شود (Kemple & Mawani, 2009; Sharepour & Fazeli, 2010)؛ از همین رو، بینش جامعه‌شناختی شامل شناخت ارتباطات متقابل بین مشکلات شخصی و مسائل اجتماعی و چگونگی تأثیرگذاری آن‌ها توسط عوامل تاریخی، فرهنگی، اقتصادی و سیاسی است (Brewer, 2004; Mills, 2000). بینش جامعه‌شناختی به افراد اجازه می‌دهد تا تجربیات شخصی خود را در زمینه اجتماعی گسترده‌تری مشاهده کنند و به آن‌ها امکان می‌دهد تشخیص دهند که مشکلات شخصی آن‌ها اغلب در الگوها و ساختارهای اجتماعی بزرگ‌تر ریشه دارند (Edwards, 2002)؛ به بیان دیگر، بینش جامعه‌شناختی به دنبال نشان دادن تعامل بین تاریخ و زندگی شخصی است. به نظر میلز، انسان‌ها باید بدانند ارزش‌ها و رفتارهای آنان در خلأ روی نمی‌دهد؛ بلکه این ارزش‌ها و رفتارها دارای زمان و مکان خاصی‌اند و تحت تأثیر

1. Sociological Imagination

2. C. Wright Mills

3. Personal Troubles

4. Issues

5. Contextualization

این زمان و مکان قرار دارند (Rubin, 2012). با به‌کارگیری بینش جامعه‌شناختی، افراد می‌توانند درک عمیق‌تری از نابرابری اجتماعی، پویایی قدرت، فرآیندهای اجتماعی شدن و هنجارهای فرهنگی و... به دست آورند (Pyyhtinen, 2016). این امر به کشف فرآیندهای اجتماعی اساسی که زندگی، رفتار و فرصت‌های افراد را شکل می‌دهد کمک می‌کند. علاوه بر این، بینش جامعه‌شناختی، افراد را تشویق می‌کند تا نظم اجتماعی حاکم را به طور انتقادی بررسی کرده و زیر سؤال ببرند و از همین رو درک جامع‌تری از پیچیدگی‌ها و پویایی‌های جامعه را تسهیل می‌کند (Kemple & Mawani, 2009). به طور کلی، بینش جامعه‌شناختی، ابزاری مفهومی است که افراد را قادر می‌سازد تا تجربیات شخصی خود را با ساختارهای اجتماعی گسترده‌تر مرتبط کنند و درک عمیق‌تری از نحوه تأثیرگذاری جامعه و شکل‌دهی به زندگی‌شان را تقویت کنند (Edwards, 2002; Mills, 2000). بینش جامعه‌شناختی، بررسی نقادانه از مسائل اجتماعی را تشویق کرده و دیدگاهی جامع‌تر و آگاهانه‌تر در مورد چالش‌های فردی و اجتماعی را ترویج می‌کند.

بینش جامعه‌شناختی، مفهوم مهمی در دانش جامعه‌شناسی است که به توانایی پیوند تجربیات شخصی و مشکلات فردی به نیروها و ساختارهای اجتماعی بزرگ‌تر اشاره دارد. داشتن بینش جامعه‌شناختی، از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. بینش جامعه‌شناختی به افراد این امکان را می‌دهد تا درک کنند که تجربیات شخصی آن‌ها صرفاً نتیجه اعمال یا ویژگی‌های خودشان نیست، بلکه توسط نیروهای اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی شکل می‌گیرد (Mills, 2005; Solis-Gadea, 2005; Sohrabi et al., 2023). لحاظ کردن عوامل تاریخی به افراد کمک می‌کند تا تصویر بزرگ‌تری از خود را ببینند و تشخیص دهند که چگونه ساختارها و نهادهای اجتماعی بر زندگی آن‌ها تأثیر می‌گذارند (Kemple & Mawani, 2009). با توسعه بینش جامعه‌شناختی، افراد می‌توانند مفروضات بدیهی و هنجارهای اجتماعی را زیر سؤال ببرند و به چالش بکشند. آن‌ها می‌توانند تشخیص دهند که چگونه پویایی قدرت، نابرابری‌ها و ساختارهای اجتماعی زندگی آن‌ها و دیگران را شکل‌دهی می‌کنند؛ از همین رو، چنین آگاهی‌ای می‌تواند به بررسی انتقادی تریب‌های اجتماعی موجود و تمایل به تغییر اجتماعی منجر شود (Hossini et al., 2014; Shields, 2017). بینش جامعه‌شناختی به افراد کمک می‌کند تا به این درک برسند که افراد مختلف به دلیل موقعیت‌های اجتماعی‌شان، دنیا را به شیوه‌های متفاوتی تجربه و درک می‌کنند (Burrows & Beer, 2013). بینش جامعه‌شناختی، افراد را تشویق می‌کند تا دیدگاه‌های دیگران را در نظر بگیرند و تنوع تجارب درون جامعه را نیز تشخیص دهند. این درک می‌تواند تحمل، همدلی، شفقت و احساس مسئولیت اجتماعی را تقویت کند (Sheller, 2014). از طرف دیگر، بینش جامعه‌شناختی افراد را قادر می‌سازد تا مسائل اجتماعی را فراتر از تبیین‌های فردگرایانه تجزیه و تحلیل کنند. این امر، افراد را تشویق می‌کند تا فراتر از نقص‌های شخصی یا کمبودهای شخصیتی نگاه کنند و بررسی کنند که چگونه ساختارهای اجتماعی، منجر به شکل‌گیری مسائل اجتماعی‌ای مانند فقر، نابرابری، تبعیض، جرم و جنایت و بیکاری و... می‌شوند. این تحلیل گسترده‌تر به توسعه راه حل‌های جامع برای مشکلات اجتماعی نیز کمک می‌کند (Axel, 2003; Mouzelis, 1993). علاوه بر این، بینش جامعه‌شناختی افراد را تشویق می‌کند تا در مورد زندگی، ارزش‌ها و هویت‌های خود در ارتباط با بافت اجتماعی^۱ بزرگ‌تر تأمل کنند. این به افراد کمک می‌کند تا تأثیرات اجتماعی را درک کنند که نگرش‌ها، رفتارها و فرصت‌های آن‌ها را شکل می‌دهد. این بازاندیشی^۲ می‌تواند منجر به رشد شخصی، درک عمیق‌تر از خود و آگاهی از مسئولیت‌های اجتماعی شود (Porter, 2011; Shields, 2017). در نظر گرفتن عوامل اجتماعی در تحلیل ورزش برای درک جامع از دنیای ورزش بسیار مهم است. با به‌کارگیری بینش جامعه‌شناختی و بررسی ابعاد اجتماعی ورزش، بینش‌هایی به دست می‌آوریم که فراتر از موفقیت‌ها یا شکست‌های فردی است. دلایل کلیدی برای در نظر گرفتن عوامل اجتماعی در ورزش

1 . Social context

2 . Self-reflexivity

عبارتند از الف) زمینه‌ساز^۱ تجربیات فردی، عوامل اجتماعی زمینه لازم برای درک تجربیات فردی در ورزش را فراهم می‌کنند. با در نظر گرفتن ساختارهای اجتماعی، تأثیرات تاریخی و ارزش‌های فرهنگی، می‌توانیم اهمیت و پیامدهای گسترده‌تر تجربیات ورزشی فردی را درک کنیم (Coakley & Pike, 2014؛ ب) کشف پویایی قدرت و نابرابری، تجزیه و تحلیل عوامل اجتماعی به ما امکان می‌دهد پویایی قدرت و نابرابری‌های اجتماعی را در ورزش کشف کنیم. این کمک می‌کند تا بفهمیم چگونه سلسله‌مراتب اجتماعی^۲ بر اساس عواملی مانند نژاد، جنسیت و طبقه اجتماعی فرصت‌ها، منابع و نتایج را در ورزش شکل می‌دهند (Hossini et al., 2014; Jeanes et al., 2021؛ ج) شناسایی فرصت‌های تغییر اجتماعی، با بررسی ابعاد اجتماعی ورزش می‌توان فرصت‌هایی برای تغییر و مقاومت اجتماعی در حوزه ورزش را شناسایی کرد. بینش جامعه‌شناختی ما را قادر می‌سازد نمونه‌هایی از کنشگری، اعتراض‌ها و کنش جمعی^۳ را که اعمال تبعیض‌آمیز را به چالش می‌کشد و از امور اجتماعی حمایت می‌کند، تشخیص دهیم (Leppard, 2022; Montez de Oca & Suh, 2019).

هدف این تحقیق، بررسی ارتباطات درهم‌تنیده بینش جامعه‌شناختی و ورزش است. تحقیق حاضر با بررسی به هم‌پیوستگی تجارب فردی و ساختارهای اجتماعی گسترده‌تر در زمینه ورزش به دنبال آن است که درک جامعی از پیامدهای اجتماعی ورزش را تبیین کند. درحقیقت، با به‌کارگیری بینش جامعه‌شناختی، به دنبال دستیابی به بینش‌هایی در مورد چگونگی تأثیرگذاری کنش‌های ورزشی در جامعه‌ایم. علاوه بر این، کشف ابعاد اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و سیاسی که دنیای ورزش را شکل می‌دهد، می‌تواند بر اساس بینش جامعه‌شناختی تشریح شود؛ از طرف دیگر، ورزش نقش مهمی در فرآیند اجتماعی شدن دارد و به شکل‌گیری هویت‌ها و ارزش‌ها کمک می‌کند. یکی دیگر از هدف‌های این تحقیق بررسی این موضوع است که چگونه مشارکت در ورزش، بر ساخت هویت‌های اجتماعی تأثیر می‌گذارد و چگونه هنجارهای اجتماعی و پویایی‌های قدرت در بافت‌های ورزشی تداوم می‌یابند. بینش جامعه‌شناختی ما را قادر می‌سازد تا نابرابری‌های موجود در ورزش، مانند دسترسی به فرصت‌ها، منابع و سیستم‌های حمایتی را به طور انتقادی تحلیل کنیم. بینش جامعه‌شناختی به ما امکان می‌دهد مواردی از کنشگری، اعتراض‌ها و اقدام جمعی را در دنیای ورزش بررسی کنیم. یکی از اهداف این تحقیق بررسی این مطلب است که چگونه ورزش می‌تواند کاتالیزوری برای تغییرات اجتماعی، به چالش کشیدن ساختارهای قدرت موجود و حمایت از عدالت اجتماعی باشد. با پرداختن به این اهداف، این تحقیق قصد دارد اهمیت به‌کارگیری بینش جامعه‌شناختی را در زمینه ورزش مورد بررسی قرار دهد.

روش‌شناسی پژوهش

هدف اصلی این مقاله انجام مروری روایتی^۴ است که مفهوم تخیل جامعه‌شناختی و رابطه آن با ورزش را بررسی می‌کند. این رویکرد روش‌شناختی اتخاذ شده برای جمع‌آوری ادبیات مرتبط و تجزیه و تحلیل تحقیقات موجود را برای ارائه درک جامعی از موضوع نشان می‌دهد (Amiri & Norouzi Seyed Hossini, 2013). برای اطمینان از بررسی جامع و کل‌نگر، جستجوی کاملی از پایگاه‌های اطلاعاتی دانشگاهی، مانند Google Scholar، JSTOR، و PubMed انجام شد. عبارات جستجوی مورد استفاده شامل ترکیبی از «تخیل جامعه‌شناختی»، «ورزش»، «ورزشکار»، «جامعه‌شناسی ورزش» و کلیدواژه‌های مرتبط بود. معیارهای ورود شامل انتخاب مطالعات منتشر شده در مجلات، کتاب‌ها و مجموعه

^۱ . Contextualizing

^۲ . Social hierarchy

^۳ . Collective action

^۴ . Narrative review

مقالات کنفرانسی، با تمرکز بر دوره از ۱۹۶۰ تاکنون، برای ثبت توسعه تاریخی این رشته بود؛ زیرا رشته دانشگاهی جامعه‌شناسی ورزش از اوایل ۱۹۶۰ پایه‌گذاری شده است (Jamieson & Smith, 2016). مقالات بر اساس ارتباط آن‌ها با موضوع و پتانسیل آن‌ها برای کمک به درک تخیل جامعه‌شناختی در رابطه با ورزش غربال شدند. معیارهای لحاظ کردن مطالب و مقالات حول جنبه‌های اجتماعی-فرهنگی، ساختاری و نمادین ورزش و همچنین آن‌هایی بود که ساختار اجتماعی هویت‌های ورزشی، پویایی‌های جنسیتی، نژاد، طبقه و روابط قدرت را در زمینه‌های ورزشی بررسی می‌کنند. مطالب و مقالات انتخاب‌شده در فرآیند خواندن و استخراج داده‌های دقیق قرار گرفتند. مفاهیم کلیدی، نظریه‌ها، یافته‌های تجربی و رویکردهای روش‌شناختی شناسایی و ثبت شد. این داده‌ها به صورت موضوعی سازمان‌دهی شدند تا الگوها، مضامین مشترک و تغییرات در ادبیات را نشان دهند. ترکیب یافته‌ها با استفاده از رویکرد مرور روایتی انجام شد که امکان ادغام دیدگاه‌های متنوع و چارچوب‌های نظری را فراهم می‌کرد. ادغام یافته‌ها شامل بررسی انتقادی ادبیات برای شناسایی مفاهیم فراگیر و بینش‌های کلیدی مرتبط با رابطه بین تخیل جامعه‌شناختی و ورزش بود. این فرآیند شناسایی شکاف‌ها، مناقشات و روندهای نوظهور در این زمینه را تسهیل می‌کرد. تفسیر و بحث در مورد یافته‌های ترکیبی شامل تحلیل انتقادی ادبیات برای ارائه‌ی کلی از نقش تخیل جامعه‌شناختی در درک ابعاد مختلف ورزش بود. بحث بر پیامدهای تخیل جامعه‌شناختی برای سیاست‌های ورزشی، شیوه‌ها و تغییرات اجتماعی و همچنین برجسته کردن زمینه‌هایی که به تحقیقات بیشتر نیاز دارند، متمرکز بود. در حالی که تلاش‌هایی برای گنجاندن طیف گسترده‌ای از متون و پیشینه‌ها انجام شد، ذهنیت ذاتی فرآیند انتخاب متون و مقالات، ممکن است منجر به حذف برخی از مطالعات مرتبط شده باشد. علاوه بر این، اتکا به ادبیات منتشرشده ممکن است باعث سوگیری ناخواسته نیز شود؛ با وجود این، رویکرد مرور روایتی، بینش‌های ارزشمندی را در مورد موضوع ارائه می‌دهد و به گونه‌ی پایه‌ای برای تحقیقات علمی آینده عمل می‌کند (Amiri & Norouzi Seyed Hossini, 2013)؛ به بیان دیگر، روش به کار گرفته‌شده در این مقاله، بررسی جامع رابطه بین تخیل جامعه‌شناختی و ورزش را نشان می‌دهد. این مطالعه با انجام مروری روایتی، درک دقیقی از اینکه چگونه تخیل جامعه‌شناختی می‌تواند درک ما را از پویایی‌های اجتماعی، ساختارهای قدرت و معانی فرهنگی نهفته در فعالیت‌های ورزشی افزایش دهد، ارائه می‌کند.

یافته‌های پژوهش

بر اساس چارچوب تحلیلی طراحی‌شده، رابطه بین بینش جامعه‌شناختی و ورزش در سه مفهوم مورد بررسی قرار می‌گیرند که عبارتند از: (۱) جامعه‌پذیری و شکل‌گیری هویت در ورزش؛ (۲) نابرابری و قشربندی اجتماعی در ورزش؛ (۳) ورزش، بستری برای تغییر و مقاومت اجتماعی.

مفهوم اول) جامعه‌پذیری و شکل‌گیری هویت در ورزش

ورزش نقش بسزایی در فرآیند جامعه‌پذیری، شکل دادن به هویت، ارزش‌ها و رفتار افراد دارد (Allen et al., 2010; Coakley & Pike, 2014). این بخش به بررسی تأثیر ورزش بر جامعه‌پذیری و شکل‌گیری هویت از دیدگاه بینش جامعه‌شناختی می‌پردازد و بر بررسی چگونگی کمک ورزش به فرآیندهای جامعه‌پذیری، تأثیر ورزش بر شکل‌گیری هویت‌ها و ارزش‌ها، و تحلیل هنجارهای اجتماعی و پویایی قدرت در ورزش تأکید می‌کند.

۱. سهم ورزش در فرآیندهای جامعه‌پذیری

ورزش به گونه‌ای عاملی اجتماعی^۱ عمل می‌کند و به اجتماعی شدن افراد، به‌ویژه در سال‌های شکل‌گیری هویت آن‌ها کمک می‌کند (Coakley & Pike, 2014). نکات کلیدی که باید در نظر گرفته شوند عبارتند از:

الف) یادگیری مهارت‌های اجتماعی: شرکت در ورزش فرصت‌هایی را برای افراد فراهم می‌کند تا مهارت‌های اجتماعی ضروری مانند کار تیمی، همکاری، ارتباط و حل تعارض را بیاموزند و توسعه دهند. این مهارت‌ها از راه تعامل با هم‌تیمی‌ها، مربیان و رقبا و سایرین به دست می‌آیند (Allen et al., 2010).

ب) درونی کردن هنجارها و قوانین: در ورزش، افراد هنجارها، قوانین و انتظاراتی را که بر فعالیت ورزشی خاصی که در آن انجام می‌دهند، یاد می‌گیرند و درونی می‌کنند. آن‌ها درک درستی از بازی منصفانه^۲، اخلاق ورزشی و پایبندی به مقررات به دست می‌آورند و این امر، به اجتماعی شدن آن‌ها در ورزش کمک می‌کند (Coakley & Pike, 2014; Jamieson & Smith, 2016).

ج) الگوسازی فرهنگی در جوامع ورزشی: با مشارکت ورزشی، افراد بخشی از جوامع و خرده‌فرهنگ‌های^۳ ورزشی می‌شوند. آن‌ها ارزش‌ها، اعمال و آیین‌های مشترک^۴ مرتبط با یک ورزش خاص را یاد می‌گیرند و حس تعلق و هویت نسبت به آن جوامع را به دست می‌آورند (Coakley & Pike, 2014).

۲. تأثیر ورزش در شکل‌گیری هویت‌ها و ارزش‌ها

ورزش به طور قابل‌توجهی بر شکل‌گیری هویت فردی و گروهی و همچنین رشد ارزش‌ها و باورها تأثیر می‌گذارد (Coakley & Pike, 2014). ملاحظات کلیدی در این زمینه عبارتند از:

الف) برساخت هویت اجتماعی: ورزش بستری را برای افراد فراهم می‌کند تا هویت اجتماعی خود را بسازند و بازنمایی^۵ کنند. عواملی مانند جنسیت، نژاد، قومیت و طبقه اجتماعی با ورزش تلاقی می‌کنند و به درک افراد از خود و نحوه درک آن‌ها توسط دیگران در زمینه ورزشی شکل می‌دهند (Evans & Pfister, 2021; Gemar, 2018; Jeanes et al., 2021).

ب) الگوها و شناسایی: ورزشکاران و چهره‌های ورزشی اغلب به عنوان الگو برای افراد عمل می‌کنند و آرزوها، ارزش‌ها و رفتارهای آن‌ها را شکل می‌دهند. دستاوردها، ارزش‌ها و ویژگی‌هایی که به این شخصیت‌ها نسبت داده می‌شود، بر شکل‌گیری هویت افراد و ارزش‌هایی که مرتبط با ورزشند، تأثیر می‌گذارد (Coakley & Pike, 2014).

ج) شکل‌گیری ارزش‌ها و باورها: مشارکت در ورزش می‌تواند ارزش‌هایی مانند نظم، پشتکار، کار گروهی و بازی منصفانه را القا کند. تجارب ورزشی به رشد ارزش‌ها و باورهای شخصی کمک می‌کند؛ زیرا افراد یاد می‌گیرند چالش‌ها را پشت سر بگذارند، بر موانع غلبه کنند و برای موفقیت در عرصه‌های ورزشی تلاش کنند (Allen et al., 2010).

۳. تجزیه و تحلیل هنجارهای اجتماعی و پویایی قدرت در ورزش:

ورزش، نقش مهمی در شکل‌دهی هنجارهای اجتماعی و پویایی قدرت دارد و این مطلب، تجارب و فرصت‌های بسیاری برای حضور در عرصه‌های مختلف فراهم می‌کند. ملاحظات کلیدی در این زمینه عبارتند از:

1. Social agent

2. Fair-play

3. Sub-cultures

4. Shared rituals

5. Representation

الف) هنجارها و کلیشه‌های جنسیتی: ورزش اغلب هنجارها و کلیشه‌های جنسیتی را تقویت و به چالش می‌کشد. انتظارات، فرصت‌ها و ادراکات بر اساس جنسیت متفاوت است و بر تجربیات افراد و شرکت در ورزش نیز تأثیر می‌گذارد (Jeanes et al., 2021).

ب) پویایی نژادی و قومی: ورزش می‌تواند پویایی‌های نژادی و قومی موجود در جامعه گسترده‌تر را منعکس و بازتولید کند (Cooper et al., 2017). عواملی مانند بازنمایی، دسترسی به منابع و تصویر رسانه‌ای بر تجربیات افراد با پیشینه‌های نژادی و قومی مختلف در ورزش تأثیر می‌گذارند (Hilliard, 1994; Wenner, 2021).

ج) دینامیک قدرت و سلسله‌مراتب: تجزیه و تحلیل پویایی قدرت در ورزش سلسله‌مراتب موجود در مربیگری، مدیریت تیم و ساختارهای حاکمیتی را نشان می‌دهد؛ از طرف دیگر، عدم تعادل قدرت بر تجربیات، فرصت‌ها و اختیارات تصمیم‌گیری افراد در ورزش تأثیر می‌گذارد (Leppard, 2022).

در جمع‌بندی می‌توان گفت بررسی جامعه‌پذیری و شکل‌گیری هویت در ورزش، تأثیر قابل‌توجه ورزش را بر فرآیندهای جامعه‌پذیری افراد، ساخت هویت‌ها و ارزش‌ها و تحلیل هنجارهای اجتماعی و پویایی قدرت نشان می‌دهد. درک این جنبه‌ها بینش‌های ارزشمندی را در مورد پیامدهای اجتماعی گسترده‌تر ورزش و همچنین پتانسیل ارتقای شمول اجتماعی^۱، به چالش کشیدن کلیشه‌های اجتماعی^۲، و پرورش تغییرات اجتماعی مثبت در زمینه‌های ورزشی را فراهم می‌کند.

مفهوم دوم) نابرابری و قشربندی اجتماعی در ورزش

در حوزه ورزش، نابرابری‌های اجتماعی^۳ و قشربندی^۴ امری رایج و فراگیر است و بر دسترسی افراد به فرصت‌ها، منابع و درنهایت شانس موفقیت آن‌ها تأثیر می‌گذارد (Scheerder et al., 2002). این بخش به بررسی موضوع نابرابری و قشربندی اجتماعی در ورزش بر اساس بینش جامعه‌شناختی می‌پردازد، با تمرکز ویژه بر بررسی نابرابری‌های اجتماعی در فرصت‌ها و منابع ورزشی، بررسی نقش نژاد، جنسیت و طبقه اجتماعی در مشارکت ورزشی و درک تأثیرات قشربندی اجتماعی بر شانس موفقیت ورزشکاران.

۱. بررسی نابرابری‌های اجتماعی در فرصت‌ها و منابع ورزشی

در ورزش، نابرابری‌های اجتماعی در توزیع نابرابر فرصت‌ها و منابع وجود دارد (Jamieson & Smith, 2016). نکات کلیدی‌ای که باید در این زمینه در نظر گرفته شوند عبارتند از:

الف) دسترسی به آموزش و امکانات: افراد دارای سابقه‌های خانوادگی برتر و ثروت بیشتر، اغلب به برنامه‌های آموزشی باکیفیت، امکانات پیشرفته و مربیگری تخصصی دسترسی بیشتری دارند که به آن‌ها مزیت رقابتی بیشتری نسبت به کسانی که منابع محدودی دارند می‌دهد (Coakley & Pike, 2014; Sanae et al., 2012).

ب) موانع مالی: هزینه‌های مالی مرتبط با مشارکت ورزشی مانند تجهیزات، هزینه‌های سفر و هزینه‌های آموزشی، موانعی را برای افراد با پیشینه‌های اجتماعی-اقتصادی پایین‌تر ایجاد می‌کند و دسترسی آن‌ها را به برخی ورزش‌ها و مسابقات سطح بالا محدود می‌کند (Jamieson & Smith, 2016; Sohrabi et al., 2023).

¹ . Social inclusion

² . Social stereotypes

³ . Social Inequalities

⁴ . Stratification

ج) نابرابری‌های جغرافیایی: توزیع نابرابر امکانات و برنامه‌های ورزشی در مناطق مختلف، می‌تواند فرصت‌ها را برای افراد ساکن در مناطق محروم محدود کند و نابرابری‌ها را در مشارکت و توسعه ورزشی تداوم بخشد (Sanae et al., 2012; Scheerder et al., 2002; Wenner, 2021).

۲. بررسی نقش نژاد، جنسیت و طبقه اجتماعی در مشارکت ورزشی

نژاد^۱، جنسیت^۲ و طبقه اجتماعی^۳ با ورزش تلاقی زیادی دارند و تجربیات و فرصت‌های افراد را در قلمرو ورزشی شکل می‌دهند. ملاحظات کلیدی در این زمینه عبارتند از:

الف) نژاد و قومیت: در بسیاری از ورزش‌ها، اقلیت‌های نژادی و قومی با موانع و سوگیری‌هایی روبه‌روند که فرصت‌های آن‌ها را برای مشارکت و پیشرفت محدود می‌کند. نژادپرستی و تبعیض می‌تواند به شکل بازنمایی محدود، کلیشه‌ها و رفتار نابرابر در سازمان‌های ورزشی ظاهر شود (Cooper et al., 2017).

ب) جنسیت: ورزش به طور سنتی تحت سلطه مردان بوده و زنان با موانعی از نظر مشارکت، پوشش رسانه‌ای و بودجه مواجهند (Evans & Pfister, 2021). کلیشه‌ها و سوگیری‌های جنسیتی بر انواع ورزش‌هایی که برای هر جنسیت‌ها تعریف می‌شود، تأثیر می‌گذارد و همچنین بر فرصت‌ها و حمایت از ورزشکاران زن نیز تأثیرگذار است (Jeanes et al., 2021; Moshkelgosha, 2023; Wenner, 2021).

ج) طبقه اجتماعی: طبقه اجتماعی بر دسترسی به منابع، آموزش و شبکه‌ها و در نتیجه بر فرصت‌های مشارکت و پیشرفت در ورزش تأثیر می‌گذارد. ورزشکاران طبقات اجتماعی عالی، اغلب از حمایت مالی و اجتماعی بیشتری برخوردارند که می‌تواند شانس موفقیت آن‌ها را در رقابت‌های ورزشی افزایش دهد (Gemar, 2018; Scheerder et al., 2002).

۳. تأثیر قشربندی اجتماعی بر شانس موفقیت ورزشکاران

قشربندی اجتماعی در ورزش تأثیرات عمیقی بر شانس موفقیت ورزشکاران و جوایزی که دریافت می‌کنند دارد (Reyes, 2020). ملاحظات کلیدی در زمینه تأثیر قشربندی اجتماعی بر شانس موفقیت ورزشکاران عبارتند از:

الف) کمبود فرصت‌ها: فرصت‌های محدود برای مشارکت ورزشی، شانس موفقیت را برای گروه‌ها و افراد به حاشیه رانده شده^۴ محدود می‌کند. این چرخه نابرابری را تداوم می‌بخشد، زیرا منابع و حمایت کمتری در دسترس کسانی است که بیشتر به آن‌ها نیاز دارند (Leppard, 2022).

ب) بازنمایی رسانه و حمایت مالی: پوشش رسانه‌ای و قراردادهای حمایت مالی اغلب تحت تأثیر سوگیری‌ها، تداوم قرار گرفتن در معرض نابرابر و حمایت مالی از ورزشکاران با پیشینه‌های قوی‌تر و طبقات عالی‌تر اجتماعی است. این می‌تواند مانع از دیده شدن و شناخت ورزشکاران با استعداد از گروه‌های به حاشیه رانده شود (Wenner, 2021).

ج) کلیشه‌سازی و تعصب: کلیشه‌ها و سوگیری‌های مرتبط با نژاد، جنسیت و طبقه اجتماعی، می‌تواند بر ادراک ورزشکاران از خود و دیگران تأثیر بگذارد و بر ارزیابی و شناخت مهارت‌ها و دستاوردهای آن‌ها نیز مؤثر است (Evans

¹ . Ethnicity

² . Gender

³ . Social Class

⁴ . Marginalized groups

(Pfister, 2021; Sanae et al., 2012). این می‌تواند موانعی را برای افراد از گروه‌های به حاشیه رانده شده ایجاد کند و مانع از شانس موفقیت و پیشرفت آن‌ها در عرصه‌های ورزشی شود (Jeanes et al., 2021). در جمع‌بندی می‌توان گفت نابرابری و قشربندی اجتماعی در ورزش، چالش‌های مهمی را برای افراد و گروه‌های به حاشیه رانده شده و محروم ایجاد و دسترسی آن‌ها به فرصت‌ها، منابع و شناخت را محدود می‌کند (Reyes, 2020). با بررسی نابرابری‌های اجتماعی در فرصت‌ها و منابع ورزشی، بررسی نقش نژاد، جنسیت و طبقه اجتماعی در مشارکت ورزشی، و درک تأثیر طبقه‌بندی اجتماعی بر شانس موفقیت ورزشکاران، می‌توان به بینش‌هایی در مورد موانع سیستمی موجود دست یافت؛ از همین رو، مدیران و سیاست‌گذاران ورزشی باید برای ایجاد محیط ورزشی عادلانه‌تر و فراگیرتر تلاش کنند؛ زیرا پرداختن به این مسائل برای ارتقای تنوع، فرصت‌های برابر و توزیع عادلانه در ورزش بسیار مهم است.

مفهوم سوم) ورزش، بستری برای تغییر و مقاومت اجتماعی

ورزش این قدرت را دارد که از مرزهای جغرافیایی فراتر رفته و به گونه بستری برای تغییر و مقاومت اجتماعی عمل کند. این بخش به بررسی و تحلیل فعالیت‌ها و اعتراض‌ها در دنیای ورزش، نقش ورزش در به چالش کشیدن تبعیض و حمایت از عدالت اجتماعی می‌پردازد و نمونه‌هایی از تغییرات اجتماعی تسهیل شده از طریق ورزش را نشان می‌دهد.

۱. تحلیل فعالیت و اعتراض در دنیای ورزش

در طول تاریخ، ورزشکاران و چهره‌های ورزشی از قابلیت‌ها و پلتفرم‌های رسانه‌ای خود برای مشارکت در فعالیت‌ها و اعتراضات، افزایش آگاهی در مورد مسائل اجتماعی و حمایت از تغییر استفاده کرده‌اند (Leppard, 2022). نکات کلیدی‌ای که باید در تحلیل فعالیت و اعتراض در دنیای ورزش در نظر گرفته شوند عبارتند از:

الف) فعالیت ورزشی: ورزشکاران این توانایی را دارند که از جایگاه خود استفاده کنند و از محبوبیت خود برای جلب توجه به بی‌عدالتی‌های اجتماعی استفاده کنند (Agyemang et al., 2010). آن‌ها از نفوذ خود برای مبارزه علیه نژادپرستی، نابرابری جنسیتی، خشونت پلیس و سایر مسائل اجتماعی استفاده می‌کنند که همه، جرقه‌هایی برای گفتگوهای مهم و آغاز تغییرات اجتماعی است (Leppard, 2022; Montez de Oca & Suh, 2019).

ب) ژست‌های نمادین: ورزشکاران معمولاً در طول رویدادهای ورزشی برای اعتراض به بی‌عدالتی‌های اجتماعی، دست به ژست‌های نمادین^۱ می‌زنند. این حرکات، مانند زانو زدن در هنگام پخش سرود ملی یا بالا بردن مشت برای نشان دادن نماد همبستگی، به چالش کشیدن نابرابری‌های سیستمی و برانگیختن گفتگوهایی در مورد عدالت نژادی و اجتماعی است (Montez de Oca & Suh, 2019). این همان کاری است که جان کارلوس^۲ و تامی اسمیت^۳ در سکوی اهدای جوایز المپیک ۱۹۶۸ مکزیکوسیتی انجام دادند. این حرکت باعث توجه جهانیان به مسئله حقوق سیاه‌پوستان در آمریکا و سایر نقاط جهان شد (Jamieson & Smith, 2016).

ج) سازمان‌های تحت رهبری ورزشکاران: ورزشکاران سازمان‌ها و ابتکاراتی را ایجاد می‌کنند که بر رسیدگی به مسائل اجتماعی و حمایت از جوامع حاشیه‌نشین تمرکز می‌کنند. این پلتفرم‌ها به ورزشکاران اجازه می‌دهد تا اشتیاق

^۱ . Symbolic figures

^۲ . John Carlos

^۳ . Tommie Smith

خود به ورزش را با کنشگری اجتماعی^۱ ترکیب کنند و تغییرات اجتماعی را در سطوح محلی و جهانی تقویت کنند (Agyemang et al., 2010).

۲. نقش ورزش در به چالش کشیدن تبعیض و حمایت از عدالت اجتماعی

ورزش این پتانسیل را دارد که تبعیض را به چالش بکشد و از عدالت اجتماعی با ترویج فراگیری، شکستن موانع و تقویت گفتگو حمایت کند. ملاحظات کلیدی در بررسی نقش ورزش در به چالش کشیدن تبعیض و حمایت از عدالت اجتماعی عبارتند از:

الف) ترویج تنوع و فراگیری: ورزش می‌تواند با تشویق فعالان افراد از نژادها، جنسیت‌ها، توانایی‌ها و پیشینه‌های مختلف، به گونه‌ی بستری برای ارتقای تنوع و فراگیری عمل کند. پذیرش تنوع در ورزش، اقدامات تبعیض‌آمیز را به چالش می‌کشد و حس تعلق و پذیرش را تقویت می‌کند (Coakley & Pike, 2014).

ب) شکستن کلیشه‌ها: ورزش می‌تواند با نشان دادن استعدادها و توانایی‌های ورزشکاران از گروه‌های کم‌بهره و محروم، کلیشه‌ها و باورهای غلط را به چالش بکشد. با زیر پا گذاشتن کلیشه‌ها، ورزشکاران می‌توانند تصورات خود را تغییر دهند و جامعه‌ای فراگیرتر و عادلانه‌تر را ترویج کنند (Leppard, 2022).

ج) تقویت گفتگو و رسیدن به تفاهم: رویدادهای ورزشی افراد را از پیشینه‌های مختلف گرد هم می‌آورند و فرصتی برای گفتگو و تفاهم فراهم می‌کنند. این رویدادها گفتگو در مورد مسائل اجتماعی، ترویج همدلی و ایجاد فضاهایی برای بحث‌های سازنده را تسهیل می‌کند (Agyemang et al., 2010).

۳. نمونه‌هایی از تغییرات اجتماعی تسهیل شده با ورزش

ورزش نقش مهمی در تسهیل تغییرات اجتماعی و ایجاد تأثیرات پایدار داشته است. نمونه‌هایی کوچکی از تغییرات اجتماعی که از طریق ورزش تسهیل شده‌اند عبارتند از:

الف) جنبش ضد آپارتاید در آفریقای جنوبی: تحریم ورزشی بین‌المللی علیه آفریقای جنوبی در دوران آپارتاید^۲ نقش مهمی در افزایش آگاهی در مورد جداسازی نژادی و فشار بر دولت برای از بین بردن سیاست‌های تبعیض‌آمیز ایفا کرد (Jamieson & Smith, 2016; Sanders et al., 2014). نمونه‌ی مهم این جنبش‌ها توسط آرتور آش^۳ از ورزشکاران رشته‌ی تنیس و فعال اجتماعی اتفاق افتاد. آرتور آش در مناطق اقماری ریچموند^۴ در ایالات ویرجینیا به دنیا آمد و رشد یافت؛ جایی که دسترسی‌اش به زمین‌های تنیس دولتی در آنجا محدود بود. در سال ۱۹۶۳ او اولین بازیکن آفریقایی-آمریکایی بود که به عنوان نماینده‌ی تیم ملی آمریکا در مسابقات جام دیوس انتخاب شد. او یک بورس تحصیلی برای بازی تنیس در دانشگاه کالیفرنیا در لس‌آنجلس گرفت که با آن در سال ۱۹۶۵ جایزه NCAA را کسب کرد. آرتور آش اولین مرد آفریقایی-آمریکایی بود که در سال ۱۹۶۸ عنوان قهرمانی مسابقات اوپن آمریکا را به دست آورد و برای بردن دومین عنوان گراند اسلم در حرفه‌ی خود تلاش کرد. ویزای آرتور آش برای بازی کردن او در سال ۱۹۶۹ توسط آفریقای جنوبی رد شد؛ در نتیجه او به شدت درگیر مبارزه با نهضت آپارتاید آفریقای جنوبی شد و از ورزش به گونه‌ی ابزاری برای مبارزه علیه سیاست‌های نژادپرستانه این دولت استفاده کرد (Jamieson & Smith, 2016).

^۱ . Social activist

^۲ . Apartheid

^۳ . Arthur Ashe

^۴ . Richmond

ب) *قانون فصل نهم در ایالات متحده*: تصویب قانون فصل نهم^۱ در سال ۱۹۷۲، که تبعیض جنسیتی در آموزش و پرورش از جمله ورزش را ممنوع می‌کرد، منجر به افزایش چشمگیر فرصت‌ها و منابع برای ورزشکاران زن و ترویج برابری جنسیتی در ورزش شد (Lopiano, 2000; Stevenson, 2010). در سال ۱۹۷۲ کنگره، قانون فصل نهم را تصویب کرد که می‌گفت هیچ‌کس در ایالات متحده نباید بر مبنای جنسیت از مشارکت، بهره‌گیری از مزایا و منافع در هرگونه برنامه آموزشی یا نهادهایی که کمک‌های مالی فدرالی را دریافت می‌کنند، کنار گذاشته شود یا در معرض تبعیض قرار گیرد. (فصل نهم، اصلاحات آموزشی سال ۱۹۷۲، بخش ۱۶۸۱، پاراگراف اول). در آن زمان، به ازای هر ۲۷ دختر، ۱ نفر در برنامه‌های ورزشی دبیرستان‌ها شرکت می‌کرد؛ اما امروزه، به ازای هر ۳ دختر، ۱ نفر در برنامه‌های ورزشی دبیرستان‌ها شرکت می‌کنند و زنان ورزشکار در بیش از ۲۰ رشته ورزشی بورسیه دانشگاهی دریافت می‌کنند. علاوه بر این در سال ۱۹۷۲ اغلب تیم‌های ورزشی دختران توسط مربیان زن هدایت می‌شدند؛ اما امروزه ۵۰ درصد از تیم‌های زنان و دختران توسط مربیان مرد هدایت و رهبری می‌شوند (Jamieson & Smith, 2016).

ج) *فراگیر کردن و پذیرش LGBTQ*: سازمان‌های ورزشی و ورزشکاران گام‌هایی را برای ترویج فراگیری و حمایت از حقوق LGBTQ برداشته‌اند. ابتکاراتی مانند بازی‌های غرور^۲، سیاست‌های فراگیر و دیده شدن ورزشکاران LGBTQ به چالش تبعیض‌ها و ایجاد محیط‌های دل‌پذیرتر در ورزش کمک کرده‌اند (Trussell et al., 2018).

در جمع‌بندی می‌توان گفت بر اساس بینش جامعه‌شناختی، ورزش این پتانسیل را دارد که بستری قدرتمند برای تغییر و مقاومت اجتماعی باشد (Cooper et al., 2017). با تجزیه و تحلیل کنشگری و اعتراضات در دنیای ورزش، شناخت نقش ورزش در به چالش کشیدن تبعیض و حمایت از عدالت اجتماعی و درک نمونه‌هایی از تغییرات اجتماعی که از طریق ورزش تسهیل می‌شود، می‌توانیم پتانسیل دگرگون‌کننده ورزش را در ترویج فراگیری، شکستن آن درک کنیم (Agyemang et al., 2010). در حقیقت، ورزشکاران و سازمان‌های ورزشی می‌توانند با استفاده از نفوذ و دامنه ورزش، کاتالیزورهایی برای تغییرات مثبت اجتماعی باشند.

بحث و نتیجه‌گیری

در این مقاله، رابطه پیچیده بین بینش جامعه‌شناختی و ورزش بررسی شده و به مفاهیم مختلفی از جمله جامعه‌پذیری و شکل‌گیری هویت، نابرابری و قشربندی اجتماعی و نقش ورزش، به گونه بستری برای تغییر و مقاومت اجتماعی پرداخته شده است. با بررسی این جنبه‌ها، به درک عمیق‌تری از پیچیدگی‌های اجتماعی ذاتی ورزش و اهمیت گسترده‌تر آن‌ها در جامعه بر اساس بینش جامعه‌شناختی دست می‌یابیم. اولین مفهوم کلیدی مورد بحث، نقش ورزش در فرآیندهای جامعه‌پذیری بود. ورزش به عنوان عامل قدرتمند جامعه‌پذیری، نقش مهمی در شکل‌دهی به مهارت‌ها، ارزش‌ها و هویت اجتماعی افراد دارد. با شرکت در ورزش، افراد درس‌های مهمی پیرامون کار تیمی، نظم و استقامت می‌آموزند که به رشد اجتماعی آن‌ها کمک می‌کند (Allen et al., 2010). علاوه بر این، ورزش فرصت‌هایی را برای افراد فراهم می‌کند تا پیوندهای اجتماعی ایجاد کنند، حس تعلق را پرورش دهند و اجتماعاتی قوی بر اساس علائق و تجربیات مشترک ایجاد کنند (Coakley & Pike, 2014). در مطالب پیشین بررسی شد که چگونه ورزش بر شکل‌گیری هویت‌ها و ارزش‌ها تأثیر می‌گذارد. ورزشکاران اغلب به الگوهایی تبدیل می‌شوند که توسط افرادی که آرزوی دستیابی به سطوح مشابهی از موفقیت و شناخت را دارند مورد تحسین و تقلید قرار می‌گیرند. تجارب ورزشی، چه به عنوان شرکت‌کننده و چه به عنوان تماشاگر، ظرفیت شکل دادن به ارزش‌ها، باورها و نگرش افراد نسبت به مسائل مختلف

^۱ . Title IX

^۲ . Pride games

اجتماعی را دارند (Jamieson & Smith, 2016)؛ برای مثال، مشاهده رفتارهای ورزشی و بازی منصفانه می‌تواند ارزش‌های احترام، صداقت و برابری را القا کند، درحالی‌که قرار گرفتن در معرض اعمال تبعیض‌آمیز یا رفتار غیرورزشی، می‌تواند نگرش‌های منفی را تداوم بخشد و نابرابری‌های اجتماعی را تقویت کند. سپس بحث به سمت بررسی وجود نابرابری‌های اجتماعی در ورزش سوق یافت و نابرابری‌ها در فرصت‌ها و منابع تجزیه و تحلیل و نشان داده شد که چگونه افراد با پیشینه و سابقه خانوادگی برتر، اغلب به برنامه‌های آموزشی باکیفیت، امکانات پیشرفته و مربیگری تخصصی دسترسی بیشتری دارند و به آن‌ها مزیت رقابتی بیشتری نسبت به افراد با منابع محدود می‌دهد. موانع مالی، مانند هزینه‌های مرتبط با مشارکت ورزشی، همچنین می‌تواند موانعی را برای افراد با پیشینه‌های اجتماعی-اقتصادی پایین‌تر ایجاد و دسترسی آن‌ها را به برخی ورزش‌ها و مسابقات سطح بالا محدود کند (Scheerder et al., 2002). علاوه بر این، موقعیت‌های جغرافیایی در توزیع امکانات و برنامه‌های ورزشی می‌تواند نابرابری‌ها را بیشتر تشدید کند؛ زیرا افراد ساکن در مناطق محروم با فرصت‌های محدودی برای مشارکت و توسعه ورزشی روبه‌رویند (Sanae et al., 2012). در زمینه نابرابری‌های اجتماعی، بر نقش نژاد، جنسیت و طبقه اجتماعی در مشارکت ورزشی تأکید شد. اقلیت‌های نژادی و قومی اغلب با موانع و سوگیری‌هایی روبه‌رویند که فرصت‌های آن‌ها را برای مشارکت و پیشرفت در ورزش محدود می‌کند (Shields, 2017).

نژادپرستی و تبعیض می‌تواند به شکل بازنمایی محدود، کلیشه‌ها و رفتار نابرابر در سازمان‌های ورزشی ظاهر شود؛ از طرف دیگر، نابرابری‌های جنسیتی در ورزش همچنان ادامه دارد و زنان از لحاظ تاریخی با موانعی در زمینه مشارکت، پوشش رسانه‌ای و بودجه مواجهند (Evans & Pfister, 2021; Moshkelgosha, 2023). کلیشه‌ها و سوگیری‌های جنسیتی بر انواع ورزش‌هایی که برای هر جنسیت مناسب در نظر گرفته می‌شود و بر فرصت‌ها و حمایت از ورزشکاران زن تأثیر می‌گذارد (Jeanes et al., 2021). علاوه بر این، طبقه اجتماعی، نقش مهمی در ورزش ایفا می‌کند؛ زیرا ورزشکاران طبقات اجتماعی عالی‌تر، اغلب از حمایت مالی و اجتماعی بیشتری برخوردارند و شانس موفقیت و برتری آن‌ها را در عرصه‌های ورزشی افزایش می‌یابد. درک تأثیر قشربندی اجتماعی بر شانس موفقیت ورزشکاران، جنبه مهم دیگری از مفاهیم شناخته شده بود (Reyes, 2020). فرصت‌های محدود برای مشارکت و پیشرفت، شانس موفقیت را برای افراد از گروه‌های به حاشیه رانده شده محدود می‌کند و چرخه نابرابری را تداوم می‌بخشد. بازنمایی و حمایت رسانه‌ای، تحت تأثیر سوگیری‌ها و پویایی‌های قدرت موجود، اغلب به نفع ورزشکارانی با پیشینه‌های ممتاز اقتصادی و اجتماعی است. علاوه بر این، کلیشه‌ها و سوگیری‌های مرتبط با نژاد، جنسیت و طبقه اجتماعی می‌توانند بر ادراک ورزشکاران و ارزیابی و شناخت مهارت‌ها و دستاوردهای آن‌ها نیز تأثیر بگذارد (Gemar, 2018). این امر می‌تواند موانعی را برای افراد و گروه‌های به حاشیه رانده شده ایجاد کند و مانع از موفقیت و پیشرفت آن‌ها در ورزش شود؛ با این حال، ادعان به این نکته ضروری است که ورزش نیز این پتانسیل را دارد که به گونه بستری برای تغییرات اجتماعی و مقاومت عمل کند. فعالیت‌ها و اعتراض‌ها در دنیای ورزش به طور فزاینده‌ای رایج شده است؛ زیرا ورزشکاران از قابلیت‌ها و پلتفرم‌های رسانه‌ای خود برای افزایش آگاهی در مورد بی‌عدالتی‌های اجتماعی و حمایت از تغییر استفاده می‌کنند. نفوذ و محبوبیت ورزشکاران به آن‌ها این امکان را می‌دهد که صدای خود را تقویت و توجه خود را به مسائل اجتماعی مهم مانند نژادپرستی، نابرابری جنسیتی و خشونت اجتماعی جلب کنند (Cooper et al., 2017). حرکات نمادین در طول رویدادهای ورزشی، جرقه جریان‌های مهمی را زده و هنجارهای اجتماعی را به چالش کشیده و راه را برای تغییرات متحول‌کننده هموار کرده است (Montez de Oca & Suh, 2019).

سازمان‌ها و ابتکارات تحت رهبری ورزشکاران نیز با تمرکز بر مسائل اجتماعی و حمایت از گروه‌های به حاشیه رانده‌شده ظاهر شده‌اند. این بسترها شور و شوق ورزش را با کنشگری اجتماعی ترکیب و فرصت‌هایی را برای تغییرات اجتماعی در سطوح محلی و جهانی ایجاد می‌کنند (Sanders et al., 2014). با ترویج تنوع و فراگیری، ورزش می‌تواند کلیشه‌ها را از بین ببرد و باورهای غلط را به چالش بکشد (Agyemang et al., 2010; Leppard, 2022). شیوه‌ها و سیاست‌های فراگیر که مشارکت افراد با نژادها، جنسیت‌ها، توانایی‌ها و پیشینه‌های مختلف را تشویق و حس تعلق و پذیرش را در اجتماعات ورزشی تقویت می‌کند. علاوه بر این، رویدادهای ورزشی مردم را گرد هم می‌آورد و فضاهایی برای گفتگو و تفاهم ایجاد می‌کند. این رویدادها تبادل نظر در مورد مسائل اجتماعی را تسهیل، همدلی را ترویج و به ایجاد جوامع فراگیرتر و عادلانه‌تر کمک می‌کند. بررسی نمونه‌هایی از تغییرات اجتماعی که با ورزش تسهیل می‌شوند، پتانسیل دگرگون‌کننده ورزش را به گونه‌ی کاتالیزوری برای تغییرات اجتماعی برجسته می‌کند. تحریم ورزشی بین‌المللی علیه آفریقای جنوبی در دوران آپارتاید به گونه‌ی نمونه‌ای قدرتمند از نقش ورزش در افزایش آگاهی در مورد جداسازی نژادی و اعمال فشار بر دولت برای از بین بردن سیاست‌های تبعیض‌آمیز عمل می‌کند (Cooper et al., 2017). تصویب قانون عنوان نهم در ایالات متحده، که تبعیض جنسیتی در آموزش از جمله ورزش را ممنوع می‌کرد، منجر به افزایش چشمگیر فرصت‌ها و منابع برای ورزشکاران زن شد و به برابری جنسیتی در ورزش کمک کرد. علاوه بر این، سازمان‌های ورزشی و ورزشکاران گام‌هایی را برای ترویج فراگیری LGBTQ، به چالش کشیدن تبعیض و ایجاد محیط‌های خوشایندتر در ورزش برداشته‌اند (Trussell et al., 2018).

به طور کلی، کاربرد بینش جامعه‌شناختی در تحلیل ورزشی از اهمیت بسیاری برخوردار است. بینش جامعه‌شناختی به ما اجازه می‌دهد تا فراتر از توضیحات فردگرایانه حرکت کنیم و نیروهای اجتماعی گسترده‌تر و پویایی‌های قدرت را که ورزش را شکل می‌دهند، درک کنیم. با بررسی انتقادی زمینه‌های اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و سیاسی که ورزش در آن فعالیت می‌کند، به درک جامعی از نابرابری‌ها و سوگیری‌های موجود در قلمرو ورزش دست می‌یابیم (Leppard, 2022)؛ این درک برای از بین بردن موانع، حمایت از تغییر و ایجاد یک محیط ورزشی فراگیرتر و عادلانه برای همه ضروری است. علاوه بر این، پتانسیل زیادی برای تحقیقات آینده در زمینه ورزش و بینش جامعه‌شناختی وجود دارد. کاوش بیشتر در تلاقی نژاد، جنسیت، طبقه اجتماعی و سایر عوامل اجتماعی، مانند ناتوانی و سن، به درک جامع‌تری از پیچیدگی‌های ورزش کمک می‌کند (Jamieson & Smith, 2016; Simien et al., 2019). بررسی تأثیرات بلندمدت طرح‌های تغییر اجتماعی در ورزش و اثربخشی سیاست‌ها با هدف کاهش نابرابری‌ها، بینش‌های ارزشمندی را برای بهبود شیوه‌ها و ایجاد فرصت‌های عادلانه‌تر ارائه می‌دهد (Sanders et al., 2014)؛ علاوه بر این، بررسی تجارب و دیدگاه‌های ورزشکاران به حاشیه رانده‌شده و استراتژی‌های آن‌ها برای تغییر و به چالش کشیدن نابرابری‌های اجتماعی، عاملیت فردی را در ساختارهای اجتماعی گسترده‌تر روشن می‌کند. در پایان باید گفت مطالعه بینش جامعه‌شناختی و ورزش دیدگاه‌های ارزشمندی را در مورد ابعاد اجتماعی ورزش و اهمیت آن در جامعه ارائه می‌دهد. با به‌کارگیری بینش جامعه‌شناختی، می‌توانیم نیروهای اجتماعی و پویایی‌های قدرتی را که ورزش را شکل می‌دهند، تحلیل کرده و نابرابری‌ها و سوگیری‌های موجود را به چالش بکشیم و برای ایجاد چشم‌انداز ورزشی فراگیرتر و عادلانه‌تر تلاش کنیم.

پتانسیل‌های پژوهشی در مورد بینش جامعه‌شناختی و ورزش

روابط بین «بینش جامعه‌شناختی» و «ورزش»، حوزه‌ای غنی و پویا برای تحقیقات آینده را شکل می‌دهد. با کاوش در ابعاد اجتماعی ورزش و به‌کارگیری بینش جامعه‌شناختی، محققان می‌توانند عمیق‌تر به پیچیدگی‌های دنیای ورزش

بپردازند و به درک پویایی‌های اجتماعی در این عرصه کمک کنند. در اینجا، برخی از عرصه‌های بالقوه برای تحقیقات آینده در این زمینه مورد بحث قرار می‌گیرد، آن‌ها عبارتند از:

الف) اینترسکشنالیتی در ورزش: یکی از زمینه‌های تحقیقاتی با پتانسیل بسیار زیاد، کوشش‌های اینترسکشنالیتی^۱ در ورزش است. اینترسکشنالیتی یا گره‌گاه، چارچوبی تحلیلی است در تلاش برای شناسایی نظام‌های درهم‌تنیده قدرت که بر کسانی که بیش از همه در جامعه به حاشیه رانده شده‌اند اثر می‌گذارد. اینترسکشنالیتی در نظر می‌گیرد که اشکال گوناگون ساختارها و لایه‌های اجتماعی همچون طبقه، سکسوالیته، سن، دین، آیین، معلولیت و جنسیت جدا از یکدیگر نبوده بلکه درهم‌تنیده‌اند (Melton & Bryant, 2017; Simien et al., 2019)؛ در واقع، در این چارچوب تحلیلی، این باور وجود دارد که اشکال مختلف تبعیض و محرومیت به هم مرتبط و درهم‌تنیده‌اند. بررسی اینکه چگونه این مقوله‌های اجتماعی گوناگون بر تجربیات، فرصت‌ها و چالش‌های ورزشی یک فرد تأثیر می‌گذارند، می‌تواند بینش‌هایی را دربارهٔ تعامل پیچیده هویت‌های اجتماعی در زمینهٔ ورزش ارائه دهد. چنین تحقیقاتی می‌تواند به درک جامع‌تری از تجربیات ورزشکاران به حاشیه رانده شده و محروم کمک کند و راهبردهایی را برای ترویج فراگیری و برابری در ورزش ارائه دهد.

ب) نقش فناوری و رسانه‌های دیجیتال: پیشرفت در فناوری و نفوذ روزافزون رسانه‌های دیجیتال، چشم‌انداز ورزش را متحول کرده است. تحقیقات آینده می‌تواند نحوهٔ شکل‌گیری این پیشرفت‌های فناورانه و پلتفرم‌های رسانه‌ای را در مشارکت ورزشی، بازنمایی ورزشی، و تجربیات طرفداران نشان دهد؛ برای مثال، مطالعهٔ تأثیر رسانه‌های اجتماعی بر فعالیت ورزشکاران، مشارکت هواداران و ساختن هویت‌های ورزشی، می‌تواند پویایی در حال تکامل بین ورزش، فناوری و تغییرات اجتماعی را روشن کند؛ علاوه بر این، درک مفاهیم ورزش‌های مجازی و الکترونیکی، از جمله مسائل دسترسی، فراگیری، و ایجاد اجتماعات مجازی، بستری مطلوب برای تحقیق و بررسی است.

ج) ورزش و جهانی‌شدن: جهانی‌شدن^۲ تأثیر عمیقی بر ورزش داشته است، کنش‌های برون‌مرزی ورزشکاران، گسترش بازارهای ورزشی و بین‌المللی شدن رویدادهای ورزشی را تسهیل می‌کند. تحقیقات آینده می‌تواند پیامدهای اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی جهانی‌شدن ورزش را بررسی کند که می‌تواند شامل مطالعهٔ پویایی مهاجرت نیروی کار ورزشی، مهاجرت و پناهندگی ورزشکاران نخبه، تأثیر رویدادهای ورزشی جهانی بر جوامع میزبان و نقش سازمان‌های ورزشی فراملی در شکل‌دهی شیوه‌ها و سیاست‌های ورزشی باشد. درک تأثیرات جهانی‌شدن بر توزیع منابع، پویایی قدرت و نابرابری‌ها در ورزش می‌تواند به توسعهٔ سیستم‌های ورزشی جهانی عادلانه‌تر و فراگیرتر کمک کند.

د) ورزش و نابرابری‌های سلامت: رابطه بین ورزش، سلامت و تندرستی، موضوعی است که مورد توجهی فزاینده است. تحقیقات آینده می‌تواند به شناسایی شیوه‌هایی بپردازد که مشارکت ورزشی و دسترسی به منابع ورزشی بر پیامدهای سلامتی، به‌ویژه در جوامع حاشیه‌نشین، تأثیر می‌گذارد. بررسی عوامل اجتماعی تعیین‌کنندهٔ سلامت در رابطه با ورزش، مانند در دسترس بودن امکانات ورزشی، منابع و شبکه‌های اجتماعی حمایتی، می‌تواند سیاست‌ها و مداخلاتی را با هدف کاهش نابرابری‌های سلامت ارائه دهد؛ علاوه بر این، بررسی نقش ورزش در ارتقای سلامت روان، انسجام اجتماعی و بهزیستی عمومی، حوزهٔ مهمی است که می‌تواند به توسعهٔ رویکردهای کل‌نگر در مشارکت و برنامه‌ریزی ورزشی کمک کند.

^۱ . intersectionality

^۲ . Globalization

ه) **حاکمیت و سیاست ورزشی:** تحقیقات با تمرکز بر حاکمیت و سیاست ورزشی می‌تواند ساختارها و نهادهایی را که ورزش را اداره می‌کنند و فرآیندهای تصمیم‌گیری را تحت تأثیر قرار می‌دهند، روشن کند. کاوش در ابعاد اجتماعی و سیاسی حاکمیت ورزش، از جمله مسائلی نظیر پاسخگویی، شفافیت، و نمایندگی، می‌تواند بینشی در مورد پویایی قدرت و پتانسیل تغییرات اجتماعی در دنیای ورزش ارائه دهد؛ علاوه بر این، بررسی اثربخشی سیاست‌هایی با هدف کاهش نابرابری‌ها، ارتقای تنوع و شمول، و اطمینان از رفتار اخلاقی در سازمان‌های ورزشی برای ایجاد محیط‌های ورزشی عادلانه‌تر و مسئولانه‌تر حیاتی است.

و) **ورزش و جنبش‌های اجتماعی:** تلاقی ورزش و جنبش‌های اجتماعی، حوزه‌ای است که نیاز به بررسی بیشتر دارد. بررسی اینکه چگونه ورزش می‌تواند به گونه‌ی کاتالیزوری برای تغییرات اجتماعی، مقاومت و کنشگری عمل کند، می‌تواند بینشی در مورد پتانسیل ورزش برای رسیدگی به مسائل اجتماعی مهم و حمایت از عدالت اجتماعی ارائه دهد. درک استراتژی‌ها، تأثیر و محدودیت‌های فعالیت ورزشکاران و اعتراضات مرتبط با ورزش، می‌تواند اقدامات و مداخلات آینده در دنیای ورزش را نشان دهد؛ علاوه بر این، بررسی نقش سازمان‌های ورزشی، حامیان مالی و رسانه‌ها در حمایت یا ممانعت از جنبش‌های اجتماعی در ورزش می‌تواند به توسعه محیط‌های ورزشی فراگیرتر و آگاهانه‌تر از نظر اجتماعی کمک کند.

منابع

- Agyemang, K., Singer, J. N., & DeLorme, J. (2010). An exploratory study of black male college athletes' perceptions on race and athlete activism. *International Review for the Sociology of Sport*, 45(4), 419-435. <https://doi.org/10.1177/1012690210374691>
- Allen, J. T., Drane, D. D., Byon, K. K., & Mohn, R. S. (2010). Sport as a vehicle for socialization and maintenance of cultural identity: International students attending American universities. *Sport management review*, 13(4), 421-434.
- Amiri, M., & Norouzi Seyed Hossini, R. (2013). *An Introduction on Qualitative Research Method in Sport*. Tehran: University of Tehran Publication. (Persian)
- Axel, B. K. (2003). Poverty of the Imagination. *Anthropological quarterly*, 76(1), 111-133.
- Brewer, J. D. (2004). Imagining the sociological imagination: the biographical context of a sociological classic. *The British Journal of Sociology*, 55(3), 317-333.
- Burrows, R., & Beer, D. (2013). Rethinking space: Urban informatics and the sociological imagination. *Digital Sociology: Critical Perspectives*, 61-78.
- Coakley, J., & Pike, E. (2014). *Sports in Society: Issues and Controversies*.
- Cooper, J. N., Macaulay, C., & Rodriguez, S. H. (2017). Race and resistance: A typology of African American sport activism. *International Review for the Sociology of Sport*, 54(2), 151-181. <https://doi.org/10.1177/1012690217718170>
- Edwards, T. (2002). A remarkable sociological imagination. *British Journal of Sociology of Education*, 23(4), 527-535.
- Evans, A. B., & Pfister, G. U. (2021). Women in sports leadership: A systematic narrative review. *International Review for the Sociology of Sport*, 56(3), 317-342.
- Evans, J., & Foster, J. G. (2019). Computation and the sociological imagination. *Contexts*, 18(4), 10-15.
- Fuller, S. (2006). *The New Sociological Imagination*. Sage.
- Gemar, A. (2018). Sport as culture: Social class, styles of cultural consumption and sports participation in Canada. *International Review for the Sociology of Sport*, 55(2), 186-208. <https://doi.org/10.1177/1012690218793855>
- Harris, J. (2006). The science of research in sport and tourism: Some reflections upon the promise of the sociological imagination. *Journal of Sport & Tourism*, 11(2), 153-171.
- Hilliard, D. C. (1994). Televised sport and the (anti) sociological imagination. *Journal of Sport and Social Issues*, 18(1), 88-99.
- Hossini, R. N. S., Ehsani, M., Kozechian, H., & Amiri, M. (2014). Review of the concept of human capital in sports with an emphasis on capability approach. *American Journal of Social Sciences*, 2(6), 145-151.
- Jamieson, K., & Smith, M. (2016). *Fundamentals of Sociology of Sport and Physical Activity*. Human Kinetics.

- Jeanes, R., Spaaij, R., Farquharson, K., McGrath, G., Magee, J., Lusher, D., & Gorman, S. (2021). Gender relations, gender equity, and community sports spaces. *Journal of Sport and Social Issues*, 45(6), 545-567.
- Kemple, T. M., & Mawani, R. (2009). The sociological imagination and its imperial shadows. *Theory, Culture & Society*, 26(7-8), 228-249.
- Leppard, T. R. (2022). Athlete activism and the role of personal and professional positionality: The case of Naomi Osaka. *International Review for the Sociology of Sport*, 57(8), 1214-1233. <https://doi.org/10.1177/10126902211073907>
- Lopiano, D. A. (2000). Modern history of women in sports: Twenty-five years of Title IX. *Clinics in sports medicine*, 19(2), 163-173.
- Melton, E. N., & Bryant, M. J. (2017). Intersectionality: The impact of negotiating multiple identities for women in sport leadership. In *Women in sport leadership* (pp. 62-82). Routledge.
- Mills, C. W. (2000). *The Sociological Imagination*. Oxford University Press.
- Montez de Oca, J., & Suh, S. C. (2019). Ethics of patriotism: NFL players' protests against police violence. *International Review for the Sociology of Sport*, 55(5), 563-587. <https://doi.org/10.1177/1012690218825210>
- Moshkelgosha, E. (2023). An overview of the challenges and perspectives of women's sports participation with a social marketing approach. *Strategic Sociological Studies in Sport*, 3(2). <https://doi.org/10.30486/4s.2022.1968242.1066> (Persian)
- Mouzelis, N. (1993). The poverty of sociological theory. *Sociology*, 27(4), 675-695.
- Porter, J. R. (2011). Context, location, and space: The continued development of our 'geo-sociological' imaginations. *The American Sociologist*, 42(4), 288-302.
- Pyyhtinen, O. (2016). *More-Than-Human Sociology: A New Sociological Imagination*. Springer.
- Reyes, J. (2020). Sport omnivorism: Social stratification of sports practice in Chile. *International Review for the Sociology of Sport*, 56(6), 779-803. <https://doi.org/10.1177/1012690220959102>
- Rubin, B. A. (2012). Shifting social contracts and the sociological imagination. *Social Forces*, 91(2), 327-346. <https://doi.org/10.1093/sf/sos122>
- Sanae, M., Zardoshtian, S., & Norouzi Seyyed Hosseini, R. (2012). The effect of physical activity on quality of life and life expectancy in the elderly of Mazandaran province. *Sports Management Studies*, 5(17), 137-158. (Persian)
- Sanders, B., Phillips, J., & Vanreusel, B. (2014). Opportunities and challenges facing NGOs using sport as a vehicle for development in post-apartheid South Africa. *Sport, Education and Society*, 19(6), 789-805.
- Scheerder, J., Vanreusel, B., Taks, M., & Renson, R. (2002). Social sports stratification in Flanders 1969-1999: Intergenerational reproduction of social inequalities? *International Review for the Sociology of Sport*, 37(2), 219-245. <https://doi.org/10.1177/1012690202037002006>
- Sharepour, M., & Fazeli, M. (2010). Teaching sociology and sociological imagination. *Journal of Historical Sociology*, 2(3), 1-22. <http://jhs.modares.ac.ir/article-25-2969-fa.html>
- Sheller, M. (2014). The new mobilities paradigm for a live sociology. *Current Sociology*, 62(6), 789-811. <https://doi.org/10.1177/0011392114533211>
- Shields, R. (2017). Expanding the borders of The Sociological Imagination: Spatial difference and social inequality. *Current Sociology*, 65(4), 533-552. <https://doi.org/10.1177/0011392117694411>
- Simien, E. M., Arinze, N., & McGarry, J. (2019). A portrait of marginality in sport and education: Toward a theory of intersectionality and raced-gendered experiences for Black female college athletes. *Journal of Women, Politics & Policy*, 40(3), 409-427.
- Sohrabi, Z., Moharamzade, M., Nghizadeh Baghi, A., & Azizian Kohan, N. (2023). The theory of sustainable cultural, social and economic development of Iran's professional clubs. *Strategic Sociological Studies in Sport*, 3(2), <https://doi.org/10.30486/4s.2023.1973566.1079> (Persian)
- Solis-Gadea, H. R. (2005). The New Sociological Imagination: Facing the challenges of a new millennium. *International Journal of Politics, Culture, and Society*, 18(3), 113-122. <https://doi.org/10.1007/s10767-006-9008-7>
- Stevenson, B. (2010). Beyond the classroom: Using Title IX to measure the return to high school sports. *The Review of Economics and Statistics*, 92(2), 284-301.
- Trussell, D. E., Kovac, L., & Apgar, J. (2018). LGBTQ parents' experiences of community youth sport: Change your forms, change your (hetero) norms. *Sport Management Review*, 21(1), 51-62.
- Wenner, L. A. (2021). *Media, Sports, and Society*. In *Research Handbook on Sports and Society* (pp. 111-126). Edward Elgar Publishing.